

Foto na titulní straně:

Schránky ústřic (*Ostrea edulis*), mořských mlžů konzumovaných v prostředí raně novověké Prahy.
Nález z archeologického výzkumu v čp. 135/II na nároží ulic Mikulandská a Národní
(foto František Malý, 2014).

K článku Zdeňky Sůvové, Petra a Romany Kočárových a Tomasz Cymbalaka.

Shells of oysters (*Ostrea edulis*), marine molluscs consumed in early modern city of Prague.
Find from archaeological excavation in No. 135/II at the corner of Mikulandská and Národní Streets
(photo by František Malý, 2014).

To the article by Zdeňka Sůvová, Petr and Romana Kočárs' and Tomasz Cymbalak.

STALETÁ
PRAHA

Staletá Praha
Das jahrhundertalte Prag
Prague through the centuries

Staletá Praha XXXVIII / 2022 / číslo 2

Recenzovaný časopis pro národní kulturní dědictví, památkovou péči, archeologii a dějiny umění v Praze.
Vydává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze, státní příspěvková organizace.

Časopis je v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů vydávaných v ČR
a v mezinárodních databázích SCOPUS, ERIH PLUS a EBSCO.

Vychází 2× ročně

Sídlo a IČ vydavatele:

Na Perštýně 12
CZ – 110 00 Praha 1

IČ: 75032333

tel.: 234 653 100

e-mail: staletapraha@npu.cz

www.staletapraha.cz

© Národní památkový ústav,
územní odborné pracoviště v Praze

Pokyny pro autory a seznam zkratk na
<http://www.staletapraha.cz>
Vyšlo v Praze, 31. 12. 2022

Evidenční číslo MK ČR E 19301

ISSN 0231-6056

Vedoucí redaktor: Gabriela Blažková, Jarmila Čiháková

Redakční rada:

Jarmila Čiháková, Sławomir Dryja, Petr Fidler, Jan Hrdina,
František Kašíčka, Vojtěch Kašpar, Karel Kibic, Martina Koukalová,
Martin Musílek, Martin Nejedlý, Karel Nováček, Jaroslav Podliska,
Michael Rykl, Petr Sommer, Michał Starski, Helga Turková

Technická redakce: Andrea Holasová

Korektury: Petra Stejskalová, Helena Čížinská, Jakub Sawicki

Překlad: Jindřich Noll (NJ); Linda Foster (AJ)

Layout: Johana Křepelová

Sazba a grafická úprava obrazových příloh: Stanislava Babušková

Tisk: Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.

Autoři obrazových příloh:

Jan Adámek, Stanislava Babušková, Ladislav Bartoš,
Rudolf Bruner-Dvořák, Vojtěch Čermák, Adam Černý,
Jarmila Čiháková, Egon Ditmar, Miroslav Ďurica, Přemysl Havlík,
Zdeněk Helfert, Jakub Hlavatý, Ladislav Hrdlička, Karel Hrubec,
Martin Kalíšek, Kateřina Knotová, Ondřej Kocourek,
Miroslav Kovář, Roman Maleček, František Malý, Jaroslav Mourek,
Martin Müller, Robert Novotný, Martin Omelka, Anna Piskáčková,
Květoslava Reichertová, Michal Růžička, J. Salonoá,
Zdeňka Sůvová, Tomáš Šašek, Jiří Švach, Pavel Taibl, Petr Turyna,
Nela Trachtová-Hladíková, Michal Tryml, Jan Zavřel

ČLÁNKY / ARTICLES

Archeologický výzkum na zahradě Anežského kláštera v Praze

K poznání předlokačního osídlení severovýchodní části Starého Města

JAN HAVRDA – PAVEL TAIBL – MICHAL TRYML 2

Vyhodnocení archeologických výzkumů probíhajících na klášterní zahradě od 60. let 20. století eviduje pro dobu před založením kláštera v letech 1231–1232 pouze řídké periferní využití jejího pozemku, současně bylo příležitostí prezentovat předlokační lokality v blízkém okolí a ve zkratce načrtnout postup osídlování staroměstských říčních teras.

Archaeozoological and archaeobotanical findings from the excavations at Národní Avenue in Prague

ZDENKA ŠŮVOVÁ – PETR KOČÁŘ – ROMANA KOČÁŘOVÁ – TOMASZ CYMBALAK 40

Proměny konzumpčních strategií obyvatel jednoho novoměstského domovního bloku na základě výsledků environmentální části záchranného archeologického výzkumu na ploše nové multifunkční budovy DRN.

Rudolfínské sluneční hodiny s planetními hodinami a gregoriánským kalendářem

Neznámý přístroj Erasma Habermela

Jiří FOMÍN 66

Koncepce vzácného přístroje od dvorního hodináře Rudolfa II., dnes součásti inventáře zámku Rájec nad Svitavou, odráží dobu vrcholícího zájmu o astronomii, astrologii a nástupu gregoriánského kalendáře.

Jeden flútek český

MICHAL TRYML 77

Nekvalitní náhražková mince z husitských časů byla nalezena v hrobě na pohřebišti kostela sv. Benedikta v pozici obolu mrtvých u skeletu, jehož radiokarbonové datování bylo stanoveno až mezi roky 1466–1644, a výrazná časová prodleva mezi ražbou mince a pohybem tak otevírá řadu otázek.

Opevnění jižního a východního obvodu raně gotického předchůdce dnešní Malé Strany

JARMILA ČIHÁKOVÁ 86

Nepočtené nálezové situace dokumentované archeologickými a stavebněhistorickými výzkumy jsou podkladem pro rekonstrukci průběhu, stavební podoby a periodizace zděného opevnění Nového města pod hradem Pražským z poloviny 13. století a jeho dalších úprav realizovaných do doby jeho zániku ve 2. polovině 14. století.

Domy s věží v Praze

Ke středověké zástavbě a dataci objektů čp. 400 až 403 v Rytířské ulici ve světle nejnovějších výzkumů

MIROSLAV KOVÁŘ – MARTIN MUSÍLEK 158

Výsledky novějších výzkumů jednoho bloku domů na Havelském městě v Praze, původně patrně opatřených věžemi, přináší nový pohled na dataci zjištěných architektonických článků, díky němuž dospívají autoři k závěru, že domy s věžemi vyrůstaly někdy v širším období kolem poloviny 13. století a že se na jejich výstavbě alespoň zčásti podílela lokální stavební huť.

AKTUALITY

Stavebněhistorické a operativní průzkumy a dokumentace provedené NPÚ v Praze v roce 2021 180